

Ж.Ж.Эгамбердиев
АДЧТИ доценти

ЎЗБЕКИСТОНДА ТУРИЗМНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ

Сўнгги бир неча йил ичида туризмга турли омиллар, жумладан, COVID-19 пандемияси, геосиёсий кескинликлар, табиий офатлар ва иқтисодий ноаниқликлар сезиларли таъсир кўрсатди. Пандемия глобал туризмни катта таназзулга олиб келди, саёхат чекловлари ва чегараларнинг ёпилиши халқаро саёхатларни кескин чеклади. Кўпгина мамлакатлар кирувчи саёхатчилар учун карантин талабларини қўйди, бу эса туризмни янада сусайтирди.

Халқаро саёхатларга чекловлар жорий қилинганлиги сабабли, кўплаб мамлакатларда ички туризм янада оммалашди. Одамлар уйлариغا яқинроқ диққатга сазовор жойларни ўрганиб, маҳаллий туризм индустриясининг тикланишига ҳисса қўшмоқда. Хавфсизлик ва гигиена саёхатчилар учун устувор вазифага айланди. Пандемия туризм саноатида рақамли технологияларни жорий этишни тезлаштирди. Саёхат тажрибасини яхшилаш ва хавфсизликни таъминлаш учун онлайн брон қилиш платформалари, контактсиз тўловлар ҳамда виртуал саёхатлар оммалашди.

Умуман олганда, айрим ҳудудларда тикланиш белгилари кузатилаётган бўлса-да, глобал туризм саноати янги воқеликларга мослашиш ва давом этаётган муаммоларни ҳал қилишда ўзгарувчан ҳолатда қолмоқда.

Ўзбекистонда туризмни ривожлантириш инфратузилмани янада яхшилаш, маркетинг ва тарғибот, сиёсий ташаббуслар ва маданиятни сақлашни ўз ичига олган кўп қиррали ёндашувни ўз ичига олади.

Ўзбекистондаги асосий туристик йўналишларга киришни яхшилаш учун транспорт инфратузилмасига, жумладан аэропортлар, автомобил йўллари ва темир йўлларга сармоя киритиш масаласи муҳим рол ўйнайди. Бу мавжуд инфратузилмани янгиланиши ва чекка ҳудудларга янги алоқаларни ўрнатишни ўз ичига олиши мумкин.

Ўзбекистон бой маданий ва тарихий меросга эга, жумладан Самарқанд, Бухоро ва Хива каби қадимий шаҳарлар, шунингдек, тоғлар, чўллар ва қўллар каби табиий диққатга сазовор жойлар, саргузашт туризми, экотуризм ва маданий тажрибаларни ўз ичига олган сайёҳлик таклифларини диверсификация қилиш саёхатчиларнинг кенг доирасини жалб қилиш имконини беради. Тарихий ва маданий обидаларни муҳофаза қилиш ва асраб-авайлаш Ўзбекистоннинг ўзига хослигини сақлаб қолиш сайёҳларни жалб қилишда муҳим аҳамиятга эга. Ёдгорликларни асраш, тарихий биноларни тиклаш, анъанавий санъат ва хунармандчиликни тарғиб қилиш бўйича чора-тадбирларни амалга ошириш туризм ривожига ўз ҳиссасини қўшади. Сайёҳлик агентликлари билан ҳамкорлик қилиш, сайёҳлик ярмаркаларида иштирок этиш ва потенциал ташриф буюрувчиларни жалб қилиш учун рақамли маркетинг каналларидан фойдаланиш самарали усуллардан ҳисобланади. Кундан кунга сони ошиб бораётган сайёҳлар учун меҳмонхоналарни кенгайтириш, ресторанлар, экскурсия гидлари ва транспорт хизматларини ривожлантириш асосий вазифалар қаторига қиради.

Хизмат сифати ва ташриф буюрувчиларнинг қониқишини ошириш учун сайёҳлик мутахассислари, жумладан, гидлар, меҳмондўстлик ходимлари ва хунармандлар учун ўқув дастурларига сармоя киритиш, атроф-муҳитга таъсирни минималлаштириш ва табиий ресурсларни сақлаш, чиқиндиларни бошқариш каби чора-тадбирларни амалга ошириш узок муддатли барқарорликка ҳисса қўшиши мумкин.

Анджон вилоятида туризмни ривожлантириш учун минтақанинг ноёб маданий ва табиий диққатга сазовор жойларидан ташқари, Анджоннинг бой тарихи, жумладан, Бобур музейи, Бош жоме масжиди, Мингтепа қадимий манзилгоҳи каби муҳим тарихий жойлар мавжуд. Ушбу диққатга сазовор жойларни самарали маркетинг кампаниялари билан ҳамкорликда тарих ихлосмандларини жалб қилиши мумкин. Анджоннинг маданий мероси, анъанавий мусиқаси,

рақси ва хунармандчилигини намоиш этувчи маданий тадбирлар, фестиваллар ва кўргазмалар ташкил этиш ҳам маҳаллий, ҳам хорижий меҳмонларни жалб қилиши мумкин. Вилюятимизнинг табиий ландшафтлари, тоғлари ва дарёлари очик ҳаво ишқибозлари ва эко-сайёҳларни ўзига жалб қила олади. Мева териш саёҳатлари (агротуризм) ва маҳаллий таомларни намоиш қилувчи пазандачилик тажрибаси (гастрономик туризм) асосий йўналишлардан бўлиши мумкин.

Сўнгги пайтларда вилюятимизда таълим туризми кенг ривожланмоқда. Бу соҳани янада яхшилаш учун ажойиб имкониятлар мавжуд.

Юқоридаги натижаларга эришиш учун олдимизда бир қатор масалалар турибди, мисол учун, транспорт инфратузилмасини, жумладан, йўллар, йўл белгилари ва жамоат транспорти имкониятларини яхшилаш, саёҳатчилар учун барча шароитларни яратиш (меҳмонхоналар ва б.), туристларнинг хавфсизлиги, фавқулодда вазиятларга жавоб бериш тизимлари ва ахборот марказлари, кунунлар ва қондалар ҳақида аниқ маълумот бериш шаҳобчаларини кўпайтириш зарур.

Ушбу стратегияларни мувофиқлаштирилган тарзда амалга ошириш орқали Андижон ўзининг турли хил активларидан фойдаланиши ва ташриф буюрувчилар ва маҳаллий ҳамжамият учун фойдали бўлган жонли туризм саноатини яратиши мумкин.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. <https://www.shirleytaylor.com/blog/the-changing-language-of-business/>
2. SIMON & SIMON International Main office Broadwall House, 21 Broadwall, London SE1 9PL
United Kingdom Branch Trident House, 46 – 48 Webber Street, London SE1 8QW
3. <https://online.hilbert.edu/blog/evolution-of-business-communication/>
4. Международный научный журнал часть 2 «Научный импульс»